

YELOD TELDEGLULID NÜM: 6 YUNUL 2015 Pads: 41 jü 48

O Volapükaflens in vol lölik!

Ün mul büik äzeloy pinti in voläd kritik. Pint binon zäl noe relik abi pükavik! Pö jenet et – so reidobs in diatek nulik – paostolans äspikoms ön mod somik, das komans valik äkanons suemön omis:

“Ven pintadel ikömon, valans äkoboms balälo. E süpo se sül noid, äsä ut tepa vemik, äsüikon, kel äfulükon domi lölik, in kel äseadoms. I pälogons fa oms linegs pidilädöl äsvo binü fil, kels ädoseidons okis sui alan omas. Valans nu päfulükoms me Saludalanal, ed äprimoms ad spikön pükis foginänik, maä Lanal äkoedon spikön omis.

(…) Ven ton at ädavedon, menamödot äkobikon; äbluvons, bi älilons, das äspikoms in dialegs lönik onas. Äbinons nen okreig ed ästunikons, du äsagons odes: Benö! mans valik et, kels spikoms, no binoms-li Galileyänans? Lio lilobs-li üfo, das spikoms in lomänapük alana obas? Partiyans, Medänans, elans di ‚Elam’, belödans Mesopotäna, Yudäna, ela ‚Cappadocia’, ela ‚Pontus’, ela ‚Asia’, Frügäna, Pamfüläna, Lägüptäna, topädas Lübäna flanü ‚Cyrene’; ed i Romänans, yudans e kompenans yudanas, us elomädiköls, Kretiyans e larabans, lio lielobs-li notükön omis in püks obsik vobodis gretik Goda?”

Ettimo bo Saludalanal it äkodon suemovi pö menamödot mödapükik. Nutimo bemastikoy votiko dinädis somik, sevabo mutobs lärnön valemapüki. Datuval: *Johann Martin Schleyer* älabom tikamagodi legudik, ed ädatikom Volapüki. Tefü atos äpenom, das ädebom lanane gudik oma siti lölöfik Volapüka. No fümos, va Saludalanal it äflunon omi. Alo Volapük ai padugädonös fa lanan gudik!

Valikosi gudikün oles ed olsikanes
sedom

H. Philipps

MAN IN DITRET

DIL BALID

Tiäd rigik: *Beyond Help* fa *Frank Roger*, petradutöl fa *Hermann Philipps*

Kapit: 1

Ägolob plödio ini gad ad vestigön, va buid nedon-la pakötülön, ven süpo man redaherik äpubom. Eküpölo obi älerorom:

“Yufö! o *Eric* ! Spidö! binos-la pöt lätik! Savolöd obi!”

Dub süpäd no äkanob spikön; te älülogetob omi. Kim äbinom-li man at? Lio äkanom-li sevön nemi oba? Lio äpubom-li somo in gad obik? Kisi vöds omik äsinifons-li?

“No te stanolöd us, o Eric!” ärorom me vög dadredälik e logod mitiröl dub hüster. “Godö! liomödotikna nog mutobs-li dönuön vali at? No kanol-li memön obi?”

“Memön-li oli?” ägeob splodülo. “No cedob, das ya äkolkömobs büikumo. Kim binol-li?”

“Kisi vilol-li sagön me atos: das neföro äkolkömobs odi? Ag! Godö! anu suemob osi. If atos binon kolköm balid obsik, täno sinifos, das binos flekamuf lätik oba, e ya tu latikos-la. Ön mod nonik kanol-la …”

Zänodü spikam päropom ed änepubom se dabin so klänöfiko äsä ipubom. Gad obik äbinon äsä ai. Vo val at ijenon-li? Ibinon-li deladrim u magälod? Ästebedob dü sekuns anik, ab stad äblebon nomik. Ekö! buid. Jiel *Cecilia* ibegof obe, das vestigobös, va nedon-la pakötülön. Ägoulob lü pöd gada, ed äjuitob florüpasoli sa vienili vamik.

Kapit: 2

Dido buid äflagon vobi anik. Ägüflekob obi, ed ebo ven ävilob golön lü gada-ludom, man redaherik äpubom dönu – äsvo se nos “äs kösömiko”.

“O *Eric* !” ävokädom, “Gode dani! das nog komol. Mutol yufön obi, büä tu latos.”

“Ol dönu”, ägeob. “Äbinol is bü timüls anik. Kim binol-li? Lio pubol e nepubol-li somo? E kikodo in gad obik-li?

“Ya äkonob ole vali at”, ägeom mäpeto lejästölo. “No labobs timi saidik ad dönuön atosi valik. Neodob yufi, ed ol jinol binön balikan is zi.”

“Büo desirob ad getön plänis anik”, äsagob, “Alo binos gad obik, e vilob sevön, sekü kod kinik binol is.”

“Godö! o *Eric* ! Somo perobs timi völadik. No kanol-li zepön dinädi presenik nen prolid e yufön obi, büä tu latos!” Äklülos, das äperom sufädi omik, ed ai plu äfäkädikom, dido no so vemo äsä pö pub balid oma. Ye, diabö! kisi man at ävilom-li?

“Benö!” äsagob. Ba sötob-la gevön pöti mane. Mögiko äbinom-la pösod gidöfik, kele vo yuf äzesüdon. “Kisi kanob-li dunön pro ol?”

“Ekö!” äsagom me vög fino boso säditretülöl. “Begob ole, das …” Dönu päropom zänodü spikam. Älogedob ini lut vagik tikölo: Vo, man at jinom labön säkädi dido.

Agüflekob obi ed äslufob lü gada-ludom. Äjinos, das nu fino öprimob ad bevobön buidi.

Kapit: 3

Äbinob su geveg lü buid ko gadastums, ven man et äpubom kilidnaedo.

“Ag! dönu ol”, ävokädom, ven älogom obi.

“Sagol uti, keli ob it ebo nu ävilob sagön”, ägespikob. “Neodol yufi, vo-li?

“Dido atosi vipob. Jinos, das bunob mo e ge de primapün obik. No fümob dö miplöp at, ab cedob, das primob ad suemön kalieti dinäda.”

“Kis binon-li primapün olik?” äsäkob. “E kisi notodot: bunön mo e ge < sinifon-li? Lio kanob-la suemön mifäti olik?”

“Pendülob vü koordinats timik. Sperimänt bo ämiplöpon vemiko. If no kanob bemastikön prodädi at, operob-la fimapüni obik in spad e tim. Dafronikoböv ad nos, äsvo neai ädabinoböv!”

“Leno suemob dini ut, dö kel spikol. Kanol-li notodön atosi me vöds pro nenolans?”

“Liedö! tim no saidon pro atos valik. Alo no zesüdos, das lölik suemol stadi obik ad kanön yufön obi.”

“Benö! sagolöd obe, kisi sötob dunön. E vifiko! Bi pubol e nepubol, büä kanol finükön seti plu bali.”

“Jenöfo-li? Vilol-li sagön, das pluna pubob is? E dü timüls te brefiks-li?”

“Kuratiko.”

“Godö! ön jenet at …” Man änepubom. Ätovülob jotis ed ädasumob gadastumis obik. Ävilob vobükön obi tefü buid, büä pö-ropob-la dönu. ■

Fövot ofovon

NO VILOB BINÖN KROKOD !

fa vicifal: *Daniel Morosof*

Sperantapükans labons vödis necalöfik neliteratik ad sinifön fomis blamabik kosäda bevünetik. Vöds valik at binons värbs, kels pedefomons de nems räptulas. Etuvob lisedi sököl värbas pemäniotöl. [Els * is malons vödis necalöfik]

'Krokodili' (*krokodön, kondötön äsä krokod).
Spikön ko ods lomapüko bevü Sperantapükans votik.
Sam: Rusänapükans spikons ko ods Rusänapüko.

'Aligatori' (kondötön äsä 'alligator').
Spikön ko ods bevü Sperantapükans votik me lomapük spikana bal.
Sam: Rusänapükan e Fransänapükan spikons ko od Fransänapüko.

'Kajmani' (kondötön äsä 'caiman').
Spikön ko od bevü Sperantapükans votik me pük ut, kel no binon lomapük spikanas bofik.
Sam: Rusänapükan e Fransänapükan spikons ko od Linglänapüko.

'Gaviali' (kondötön äsä 'gavial' di 'Ganges').
Spikön ko ods Sperantapüko bevü ne-Sperantapükans.

'Lacerti' (*lasärön, kondötön äsä lasär).
Spikön ko ods bevü Sperantapükans me mekavapük votik.
Sam: mens spikons ko od bevü Sperantapükans Volapüko (atos jinon lü obs as drim vemo plitik!).

Volapük no labons vödis somik, ab nu pos plän obik dalob sagön: "No *krokodobsös e no *lasärobsös, no kondötobsös äsä 'alligator' e 'caiman'! Spikobsös ko ods Volapüko!" ■

VI:45:2015

Lönalifibepenot brefik pötü prim vicifalama obik pepenöl

fa *Daniel Morosof*

Pemotob tö zifil Rusänik nilü ‘Yekaterinburg’, ‘Sredneuralsk’ penemöl, kö lepals obik flanü mot lödons, ün yel: 1984. Lif valik obik ejenon tö ‘Yekaterinburg’: cifazif ziläka di ‘Sverdlovsk’ (ma nem vönädik ela ‘Yekaterinburg’, sevabo: ‘Sverdlovsk’; calans obsik bisariko ävotükons nemi zifa, ab no ävilons votükön nemi ziläka tefik). Is ivisitob juli, is ästudob pö niver tatik Luralik (poso niver at ävedon dil nivera fedik Luralik stimü ‘Boris Yeltsin’: presidal balid Rusäna < penemöla) pükavi e literatavi, pato Rusänapükavi. In zif ot nu vobob as redakan ä koräkan pö niver dugälavik tatik Luralik. Ägetob niveradiplomi tidana Rusänapüka ä literata. Poso äfövob ad vestigön Rusänapüki, pato vödidefomami otik (kel, cedü ob, sümon dilo ad vödidefomam Volapükik), ed äpenob patädapenädi dö nulavöds nekösömik in poed Rusänik tumyela teldegid. Sekü kod at ädagetob gredäti nolavalisitana tefü pükav (gredät Rusänik at sümedon ot Yuropik “dokan filosopa” ü ‘PhD’).

Sis cilüp nitedälob dö mekavapüks (ba pos reid ela “Söl linas” fa hiel ‘J. R. R. Tolkien’: lautan kelik äjafom pükis mödik valasotik). Balidnaedo pänunob dö yufapük neudik medü gased pro cils tiädü “Träm”, ven äreidob su pads ona yegedi dö Sperantapük. Tikamagot tefü yufapük, kel binonöv med kosäda bevünetik, ästunükon (in siäm gudik) obi. Atos äbinon sid, kel äfalon sui tail gudik, dat ögivon prodi bundanik ün fütür.

Ven äbinob niverastudan yela balid, täno balidnaedo älilob vödi “Volapük” dü spikäd. Vemo änitedälob dö pük at ed ävilob getön nunis mödikum tefü säkäd at. Yufian gudik pö riv zeila at äbinon bevüresod, medü kel ätuvob dokümis mödik nitedik dö Volapük. Leprinsips anik ela ‘Schleyer’ edafredükons obi, sevabo: balugükam foneta e lieg vödidefomama. Mekavapüks mödik, as sam Sperantapük, labons stabis votik.

Löpo epenob, das bevüresod binon yufian ad studön Volapüki. Ye bevüresod binon te kosädamedöm e binonöv nos nen mens lezilik. Pö lärn Volapüka äyufons obi (e yufons alani) lautots nitedik fa Volapükans mödik, semanis kelas sötob nemön is: hiels ‘Ed Robertson’, ‘Ralph Midgley’, ‘Brian Bishop’.

VI:46:2015

Danädü hiel 'Sérgio Meira' Vükiped dabinon e kanoy reidön vödemis zesüdik pro Volapükans valik se "Volapükagased pro Nedänapükans". Pos registar oba lä grups bevüresodik Volapükik (sevabo: Volapükagrup di 'Yahoo', Volapükagrup pö el 'Facebook') ädasevob mödikosi tefü pük jönik fa 'Schleyer' dub gespiks nitedik ä kuratiks demü säks obik fa hiels 'Hermann Philipps', 'Sérgio Meira', 'Ralph Midgley', 'Arden Smith'. Nen yuf kadämanas stimik at no äka-noböv fidunön vobotis anik oba tefü Volapük.

Mutob koefön, das primo ävilob gebön Volapüki rigik, "Volapüki fa 'Schleyer' it". Ye poso ädasevob, das hiel 'Schleyer' it ivotükom jafoti okik laidüpo, das Volapük rigik staböfik labü noms fümöfik neai idabinon, das 'Schleyer' it ivilom ed isteifülom ad menodön Volapüki jüi deadamadel okik e das te pos revid fa hiel 'Arie de Jong' Volapük idageton nomis nendotik, so zesüdikis pro pük alik, pato pro mekava-pük. Klülos, das slopans fiedik ela 'Schleyer' pö leodükam Volapüka no äkanons-la dunön utosi, kelos no äbaiädon ko vil hiela 'Schleyer', ko tikamagots omik. Sekü atos Volapük nuik vo binon Volapük ot, keli hiel 'Schleyer' äpropagidom. Zuo Volapük perevidöl binon Volapük balik lifik. Ye cedob, das jenotem volfa Volapüka binon diläd kuliva Vola-pükik, e nitedälob dö din at.

Noe studob Volapüki abi propagidob oni, pato bevü Rusänapükans. Ätradutob (plä kapits anik dö lafabs nelatinik) Rusänapükio eli "Gramat Volapüka" fa hiel 'Arie de Jong' äsi konleti penetas dö säkäds fikulik geba Volapüka fa 'Ralph Midgley' tiädü "Volapük pö geb" ('Volapük in use'). Änotükob dabükoti telid efe leäktroniki ä bevüresodiki Volapüka-vödabuka pro Rusänapükans fa hiel 'Eugeniy Biek' sa leigätods se Volapükavödabuks Rusänik votik fina tumyela degzülid e sa läyümots difik tefü volf Volapükasita. Buk at nitedonöv Volapükavanis. Äjafob padi dö Volapük pro Rusänapükans ninü resodatoped obik. Ävedob liman Volapükagrupa pö sogädaresod Rusänik 'VKontakte' (Volapüko: "PöKontag" u "PöKosam") penemöl e penob bosi pro limans grupa at. Id äprimob ad jafön vödabuki Volapüko-Rusänapükik, ab dunob atosi vemo nevifiko.

Too ya dabinon vödabuk gudik Volapükik pro Rusänapükans fa hiel 'Oleg' (ladet leäktronik binon: *http://volapuk.temerov.org/stums.php*), do lebuk at (cedob, das binon tradutod de bal vödabukas fa hiel 'Ralph Midgley') no ninädon vödis mödik dabinik.

(Is vilob penön cedi obik, sevabo: kod bal veütikünas, sekü kel Volapük no binon pük pöpedik, tefon nebini dokümas dö Volapük me natapüks mödik pepenölas. Buks calöfik veütikün pepenons me Deutänapük e me Nedänapük. Vödabuks, gramatabuks e tidodems dabinons pro Linglänapükans, ots dabinons in mödot nepluik pro Sperantapükans, Portugänapükans, Fransänapükans, Spanyänapükans, Litalyänapükans, Rusänapükans … E püks retik-li? Volapükan alik sötonös penön u tradutön medü lomapük okik vödabukis, gramatabukis, tidodemis … Ven ots udabinons in Grikänapük, Suomiyänapük, Tsyinänapük, Yapänapük, …, täno Volapük ofloron da vol lölik!)

Ab sötob geikön lü bepenam vobotas obik. Pos vestigs oba äkonletob lisedis ömik vödas Volapükik, sevabo: lised vödas nulik sis yel: 2007 < fa kadäm Volapüka pezepölas, lised vödas vü yels: 1880 e 1889 < fa hiel ‘Schleyer’ it pävotükölas, lised tümologik präpodas, konyunas e ladvärbas ma buks fa timakompenans ela ‘Schleyer’.

I steifülob ad penön Volapüko. Ya epenob yegedi dö menod calöfik balid Volapüka in “Vög Volapüka” pepüböli e yegedi dö teilamalül pro sikloped libik tiädü “Vükiped”.

* * *

Ayel binon pro ob yel cenas fredik. Balido, äfealotädob. Telido, äprimob ad vobön zuiko as redakan gaseda kompenäta flitömik Luralik. Fino nu vedob vicifal soga bevünetik Volapüka. Spelob, das dins mödik ä fredik ojenon in lif obik e das nol obik Volapüka ogudikumon dü yels sököl. Vipob id oles valikosi gudikün. ■

Pads nitedik in bevüresod

1. http://vo.wikipedia.org/wiki/Teilamalül
   Yeged fa ob pelautöl dö teilamalül.
2. http://fabzaycev.ucoz.ru/index/volapjuk/0-18
   Pad dö Volapük ninü resodatoped obik. Ninädon konleti bukas tefü Volapük Rusänapükikas pipübölas ti valikas e dokümis dö Volapük nuik.
3. http://vk.com/volapuk_sprache
   Volapükagrup pö resodatoped Rusänik ‘Vkontakte’. Us kanoy spikön dö Volapük Rusänapüko.

Shido ü Daniel Morosof

PON PESPRÄNÖL

Soldats äkömoms lü flumed. Pon pisprännon, e nonan soldatas äkanom svimön. Du kapiten ämeditom, ön mod kinik äkanom-la bemastikön säkädi at, älogom hipulilis tel, kels äguboms in botil. Kapiten äpanidom boti, ye sunädo äküpom, das ot äkanoy veigön soldati te bali u hipulis et tel. Igo no äkanon veigön soldati bal ko bal hipulas. Too kapiten ädatikom dunamodi ad blinön soldatis valik oka love flumed. Lio äkanom-li dunön atosi? Meditolsös osi!

GESPIK TEFÜ RÄT LÖPIK

Balido hipuls bofik äguboms lü jol etflanik flumeda. Balan omas äblibom us, e votikan ägebotom. Täno soldat bal ägubom soelo love flumed. Hipul lä jol etflanik ägeblinom boti. Täno hipuls bofik dönu äguboms lü jol etflanik flumeda, e balan omas äblibom us, du votikan ägeblinom boti. Soldat telid ägubom love flumed, e hipul lä jol votik ägeblinom boti. Somo äfovoms, jü soldats valik äbinoms su jol etflanik flumeda.

KORÄKOTS TEFÜ GASED MAYULA

Pad: 34,
Penet: 6, setem 2id: nu ereafobs stadi → nu ereafobs ini stad;
setem 3id: säkäds votik böladiks → säkäds votik böladik;
ai plu fikulikön → ai plu fikulikon;
Penet: 7, setem 2id: ma mögs obik → ma mögs obsik.

Pad: 35, kedet 4id löpao: jonäts tefik binons kredabik → jonäts tefik binons kredabiks;
Penet: 10, kedet: 1: tefü säks obik → tefü säks obsik.

Pad: 36, vödalised: stöpädovik → stöpädovik (no ~).

Pad: 37, kedet: 11: kanons-la sinifon → kanons-la sinifön;
kedet: 16: *("lieblicher/more lovely") → ("lieblicher/lovelier").*

Pad: 38, kedet: 16: Ba vöds ad → Ba vöds at.

